

Egy remete üzenete korunk társadalma számára

Olyan eseményekre, tendenciákra, jelenségekre és történésekre éleződött ki a figyelmem, és az emberi életnek olyan borzalmas, a világtörténelem kezdeteitől jelenlevő és gyűrűző sajátosságaira nyílt rá a tekintetem, amelyekről úgy érzem, felelőtlenség, nemtörődömség és gyávaság volna tovább hallgatnom. „Vétkesek közt cinkos, aki néma”... tartja a jól ismert mondás, amelynek korunkban mintha többszörösen is megsokszorozódott ereje, és félelmetesen reális aktualitása kezdene lenni. A hallgatás, ignorancia, a tekintet elfordítása a szenvedő élőlények felől, a valóság tagadása, a negatívumok figyelmen kívül hagyása, és a „Gondolkodj pozitívan!” életfilozófiájába való megkapaszkodás kétségbeesett vágya dongják körül létünket, mintha csak valamiféle romló ételre gyülekező légyfelhőt alkotnának.

Annak ellenére, hogy manapság szinte mindenhol az emberi civilizáció és társadalmi rendszer vívmányainak dicsérete zeng, mégiscsak olyan világban vagyunk kénytelenek élni, amely a maga kegyetlenségében, embertelenségében, brutalitásában és tudatlanságában méltán képes azt a gondolatot kelteni bennem, mintha az emberiség őskora óta valójában semmi sem változott volna, csupán a dárdát és kőbaltát váltották fel a „civilizáltabb” eszközök egymás elnyomására és tönkretételére. Nem szabad azonban elfelednünk, hogy a mitológiai Yaldabaoth ugyanaz marad, függetlenül attól, hogy éppen melyik arcát ölti magára, hiszen talán semmi sincsen ezen a világon, amely annyira változatos alakban tud megnyilvánulni, mint a gőg, arrogancia, önzőség és tudatlanság.

Nem kívánok apokaliptikus jóslásokba bocsátkozni, és nem szándékom sokadszorra is megkongatni ugyanazt a vészharangot, azonban egyre erősebben és erősebben alakot ölt bennem a kétségbeesés az emberiség miatt, amely korábban sohasem látott sebességgel rohan a vesztébe, és helyzetének tragikumát csak fokozza, hogy mindeközben még szentül hiszi, hogy a fejlődés útján halad az egyre tökéletesebb létállapotok felé. A világrend, amelyet az úgymond „normális” emberek építenek a maguk és gyermekeik számára, olyan súlyos téveszméken és végzetes öncsalásokon alapul, amelyek pusztán már önmaguk abszurditásából fakadóan sem képesek valós megoldást jelenteni, sem korunk égető kérdéseire, sem pedig az emberiség örökös dilemmáira és titkaira.

Olyan világrendben élünk, ahol a rabszolgaság intézménye mindenfajta valós ellenállás nélkül képes működni, mégpedig úgy, hogy a benne szenvedők sokszor még csupán a leghaloványabb sejtelemmel sem rendelkeznek az állapotukról, és a kizsákmányolás, a szabadsághoz való alapvető emberi jogok radikális korlátozása, a másik elnyomásának, megszegésének, pellengérré állításának, kiközösítésének és tönkretételének gyakorlata nemcsak, hogy teljességgel legitimizált, hanem ráadásul még széles körben erényként üdvözölt is, mint az élelmesség, életrevalóság, talpraesettség, asszertivitás, önmegvalósítás, és a saját érdekek hatékony képviselésének természetes megnyilvánulása. Világrendünk elismeri és hősként üdvözli az olyan embert, aki éjt nappallá téve robotol és küzd olyan célokért, amelyek valójában nem is a sajátjai, és egyáltalán nem alkalmasak a valódi boldogság és teljesség elérésére. Társadalmunk különféle csábító ajánlatok, lehetőségek és perspektívák attraktív és addiktív mézesmadzagjait húzza el előttünk, és a lehető legnagyobb meggyőző erővel próbálja elhitetni velünk egyrészt azt, hogy ezek kitartó, becsületes és emberfeletti (értsük ez alatt: szolgálalkú) munkával mindenki számára elérhetőek, másfelől egyúttal azt is, hogy ezek már önmagukban is képesek bennünket boldoggá tenni. Mélyen az emberbe oltott vágyakról, mint a boldogság, szeretet, otthon, biztonság, bejósolhatóság, egészség, nyugalom, és az elfogadás iránti igényekről próbálják elhitetni velünk, hogy azok bizonyos anyagi feltételekhez köthetőek, hogy ezeknek az anyagi feltételeknek a hajszolása odáig juttasson bennünket, hogy önként és sok esetben dalolva hajtjuk fejünket a rabszolgatartó társadalom igájába anélkül, hogy még csupán halovány fogalmunk sem lehet illuzórikus és hazugságalapú állapotunk felől.

A legtöbb ember például évekig, vagy éppen évtizedekig zsákmányolja ki saját erőforrásait, és áldozza fel értékesebbnél értékesebb pillanatait, sokszor az alkotás legkisebb élménye és valóságos eredmények nélkül például azért, hogy elegendő önrészt termeljen, majd rendszerint még különféle hitelek felvételével hosszú időre kiszolgáltatott és függő viszonyba kényszerül, hogy önálló otthont teremthessen magának, és/vagy családjának, amelybe aztán jó esetben aludni, és egy-két szabad órát eltölteni haza is járhat. A párok gyermekeket vállalnak, akiket (már ha a bölcsőde idejét szerencsés esetben képesek elkerülni) hároméves korukban elszakítanak tőlük, hogy aztán a társadalom a maga saját normái és értékrendje szerint nevelje őket tovább egészen felnőttkorukig, hogy a rendszert engedelmesen és hatékonyan kiszolgáló „egységeket” alkosson belőlük. A szülőknél a legtöbb esetben fel sem merül, hogy mindez lehetne mondjuk másképpen, hiszen egyfelől ez a törvény, másfelől még sohasem láttak más példát, illetve a munkahelyek többségének nyíltan családellenes politikája miatt rendszerint esélyük sincsen arra, hogy gyermekük nevelését a saját személyes elképzeléseik és standardjaik szerint végezzék.

Néhány, kellően kivételes helyzetben lévő család persze mainapság is megengedheti magának, hogy az oktatási intézmények szabad választásának illuzórikus lehetőségével élve olyan alternatív nevelési módszerek mellett tegye le a voksát, amelyek nem nyomorítják halálra a gyermeket, azonban ennek előbb, vagy utóbb rendszerint mégiscsak megisszák a levét. Elég csak arra gondolni, hogy vajon mit is tesz a társadalom később azokkal, akik az egyes, alternatív nevelési módszerekkel működő intézményekből kerülnek ki a nagyvilágba, és akiknek emiatt szinte leküzdhetetlen nehézséget jelent az általános „értékekhez” való megfelelés. Nem szeretnék túlságosan is konkrét, direkt, avagy tényfeltáró lenni, azonban az egyetem alatt volt alkalmam hallani arról, hogy milyenfajta „nehézségekbe” és „akadályokba” ütköznek az úgynevezett „hagyományos” oktatási-nevelési intézmények pedagógusai azokban az esetekben, amikor az egyes alternatív intézményekből érkező gyermekeknek és fiataloknak a társadalom rendjéhez való „hozzáidomítását” kell elvégezniük.

Elmondásuk szerint általánosságban közös ezekben a gyermekekben, hogy rendkívül intelligensek és széles látókörrel megáldottak, „agyuk pedig olyan, akár a szivacs”, mindent képesek elsajátítani, azonban a hagyományos, megszokott, és társadalmi gyakorlattá tett nevelési elvekkel lényegében kezelhetetlenek, megfoghatatlanok, és kevésbé reagálnak jól a tekintélyek felől érkező, külső irányításra. Ezek a gyermekek mernek kérdezni, mernek megkérdőjelezni, mernek vitára hívni, és megvan bennük a nyitottság és a szándék arra, hogy a saját véleményükkel, megközelítésmódjukkal, értékrendjükkel és világlátásukkal mintegy „kihívják” a saját tanáraik, nevelőik által képviselt normákat. Ez persze a „hagyományos” oktatásban tevékenykedő nevelők számára gyakorta értékelhető nevelésképtelenségként, kezelhetetlenségként, alkalmazkodási-beilleszkedési nehézségként és mindenféle egyéb, viselkedéses hiányosságként, holott lehetséges, hogy „csupán” az individualitás és eredetiség, innovációra való fogékonyság, és ihletettség különlegesen is szépséges és autentikus megnyilvánulásairól lenne szó ezeknek a gyermekeknek a részéről. Nyilvánvaló, hogy a társadalmi tömegoktatás keretein belül működő, és a „masszaképzés” feladatának terhei alatt roskadozó, túldolgoztatott, és a végtelenségig agyonterhelt pedagógusok számára többszörös mértékű feladattal jár egy-egy ilyen gyermek, azonban nem lenne szabad elfeledniük, hogy talán éppen ezeknek a fiataloknak a kezében rejtőzhet a kulcs mindannyiunk boldogabb és reményteljesebb jövője felé. Honnan tudhatnánk például, hogy az a szemtelen, „magatartászavaros”, „neveletlen”, vagy „tiszteletlen” gyermek nem éppen egy újabb Jézus, avagy Buddha ígéretét hordozza magában?

Társadalmunk, világunk véleményem szerint olyan erkölcsi, gondolati, értékrendi és spirituális krízisben leledzik, amelyben a nyílt, bátor, rettenthetetlen és hajlíthatatlan állásfoglalás maholnap elkerülhetetlen aktualitássá válik, nekünk pedig nyilatkoznunk lesz szükséges arról, hogy a Fénymegosztás feladatára vállalkozva Lámpásokká válunk-e, avagy ezután is inkább részesítjük előnyben a sötétséget, becsukva szemünket, befogva fülünket és betapasztva még a saját szánkat is,

csak hogy elkerüljük a tanúságtétellel járó kereszteket, és továbbra is viszonylagos kényelemben érezhessük magunkat a normalitás illuzórikus biztonságában.